

Ester: 'Kom ik om, dan kom ik om'

Onrust en hoop in het Midden-Oosten
In Vredesnaam in Israël!

Verslag BaanBreker

Volk met een bestemming

Dit jaar nemen we tijdens de Reveilweken een duik in het bijbelboek Ester. Dat verhaal spreekt nog steeds tot de verbeelding. Tijdens het Joodse Poerimfeest verkleden volwassenen en kinderen zich als van alles en nog wat. De jongens kiezen voor Spiderman of politieagent, maar onder de meisjes is 'koningin Ester' nog steeds populair, zoals op de voorplaat is te zien. De jonge Ester was vermaard om haar schoonheid, maar moest leren wie zij was. Als Joodse vrouw hoorde zij bij een volk met een bestemming. Een volk dat echter ook moest leven met dreiging.

In aansluiting op het thema van de Reveilweken, het bijbelboek Ester, besteden we in dit magazine aandacht aan de onrust in het Midden-Oosten. Deze onrust

raakt onze werkers, maar zeker ook de mensen met wie zij optrekken. Hoe houden gelovigen stand in een situatie waarin zij heen en weer worden geslingerd tussen hoop en teleurstelling, tussen schijnbare rust en de confrontatie met grof geweld? Hoe kunnen zij getuigen van Gods liefde in Jezus? In een spiegelverhaal lezen we wat enkele broeders in het Midden-Oosten bezighoudt. De onrust raakt de Arabische landen, maar Israël niet minder. Hoe reëel is eigenlijk het gevaar van een aanval uit Iran? Alfred Muller maakte de balans op en legt uit waarom de situatie nu anders is dan ten tijde van Ester.

Een terugkerende opmerking in deze bijdragen is dat we ons niet moeten laten verleiden om in zwart-wit tegenstellingen te denken. Als NEM zien we daar een taak liggen. De Bijbel spreekt over de bijzondere bestemming van Israël, maar ook de overige volke-

ren hebben een bestemming in Gods Koninkrijk. Het hoeft ons niet te verbazen dat er tegenstellingen lijken te zijn. Het Evangelie bereidt ons erop voor dat ook de boodschap van Jezus, de Joodse Messias, verzet oproept. Maar we mogen ons vasthouden aan de belofte dat juist Hij ons bij onze bestemming brengt: dat we als zijn handen en voeten hoop mogen wekken te midden van onrust.

Als redactie nemen we afscheid van Elia Zweverink. We zullen zijn bijdrage tijdens de vergaderingen en aan het magazine missen. Bedankt voor al je inzet, Elia!

Kees Jan Rodenburg

Reveilweken 2012

Dat we voor de Reveilweken het bijbelboek Ester hebben gekozen verrast je waarschijnlijk niet. Als er iemand lef had, was het Ester wel. Met gevaar voor eigen leven liep ze op koning Ahasveros af om zijn aandacht te vragen voor de nood-situatie van het Joodse volk. Zo'n bovenmenselijke moed, wie wil die niet hebben? Toch gaat het in de Reveilweken niet zozeer om heldendaden. Ester stak niet altijd haar nek uit. Ze hield bijvoorbeeld lange tijd verborgen dat ze Joods was. Het mooie van het boek Ester is dat er verschillende mensen in voorkomen die op een *bepaald moment* lef toonden. Lef hebben heeft te maken met weten waar en wanneer het erop aankomt. Niet voor niets is 'lef' afgeleid van het Hebreeuwse woord *lef*, dat *hart* betekent. In de Bijbel is dat de plek waar je als mens je

beslissingen neemt. Het is misschien wel een leuke opdracht om eens na te gaan welke cruciale beslissingen de personages in het boek Ester nemen. Waar is hun hart vol van? Tijdens de Reveilweek komen ze allemaal aan bod: Mordechai, Ahasveros, Haman, Vasti, en natuurlijk Ester.

Wil je meer weten? Vraag de folder aan op het kantoor van de NEM (Tel. 0342-471318) of kijk op de website: www.nemnieuws.nl, onder het kopje: REVEIL.

Aanmelden

Aanmelden gaat via onze website, www.nemnieuws.nl, onder het kopje REVEIL=>Aanmelden. Het aanmeldingsformulier kunt u ook aanvragen bij ons op kantoor.

Kinderwerkers gezocht!

Ben je al eens naar een Reveilweek geweest? Heb jij hart voor

kinderen? Meld je dan dit jaar aan als kinderwerker tijdens één van de Reveilweken. Het programma is helemaal uitgewerkt en de kinderen zijn vol enthousiast!

Kinderwerkers betalen geen conferentiekosten. Dat betekent dat je gratis kunt deelnemen als je gaat kamperen en je eigen maaltijden verzorgt. Interesse? Neem contact op met Martien Nap: Tel. 0342-471318 of mail naar martien.nap@nemnieuws.nl

Data en locatie

Reveilweek 1	De Kroeze Danne Delden	21-27 juli 2012
Reveilweek 2	NEM-centrum Voorthuizen	28 juli – 3 augustus 2012
Reveilweek 3	NEM-centrum Voorthuizen	4-10 augustus 2012

Inhoud van dit nummer

Spanning en lichtpuntjes van hoop	4
Studie: <i>Kom ik om, dan kom ik om</i>	7
Verslag BaanBreker	8
Column: Christel uit Israël	9

Spiegelverhaal Arabische wereld	10
Spiegelverhaal Joodse wereld	10
Serie Ontknoping – Ehud Olmert, <i>nieuwe leider van Israël</i>	12
NEM-achterban aan het woord	13

Serie: Waar ligt mijn hart?	
<i>Johan en Sofie</i>	14
Agenda	15
Steun de NEM, Colofon	15
Kinderpagina	16

Spanning en lichtpuntjes van hoop

In de komende maanden moeten Israëlische leiders mogelijk belangrijke beslissingen nemen. Iran, het oude Perzië, ontwikkelt de capaciteit om nucleaire wapens te kunnen produceren. Leiders van dat land hebben gezegd dat Israël dient te verdwijnen. Deze twee factoren hebben geleid tot een enorme spanning. Maar er zijn ook lichtpuntjes van hoop.

Het is niet voor het eerst dat er in Perzië dreiging ontstaat. Ruim 2465 jaar geleden ontstond er een acuut gevaar voor het Joodse volk door het optreden van een zekere Haman aan het hof van koning Ahasveros. Waarschijnlijk ging het om dezelfde vorst als Xerxes, die vanuit Susaan (het huidige Schuschan aan de Perzische Golf) regeerde van 485 tot 465 voor Chr. over het

Actievoerder in Jeruzalem maakt duidelijk dat hij naar Iran moet vliegen en bezorgd is over de aanwezigheid van nucleaire wapens. Foto: Alfred Muller.

Perzische rijk, dat zich destijds uitstrekte van het huidige Griekenland tot en met Iran. Door het moedige optreden van Ester kwam het allemaal goed. De dreiging vandaag de dag is niet gericht tegen de Joden zelf, maar tegen de staat Israël en het zionisme. Er bestaat tenslotte een Joodse gemeenschap in Iran zelf. Maar dit onderscheid is van weinig betekenis. Hoe wil Iran de staat Israël vernietigen zonder dat de inwoners daar het slachtoffer van worden? Bovendien biedt elke functionerende staat - ondanks de tekortkomingen die er altijd zijn - de inwoners veiligheid en bescherming. Wat Ahmadinejad zegt zou hetzelfde zijn als: Nederland moet worden vernietigd, maar de Nederlanders mogen blijven bestaan. Dat is geen troost!

Relaties

Spanning tussen Iran en Israël is er niet altijd geweest. De relaties tussen Iran en Israël waren goed, totdat in 1979 de islamitische revolutie plaatsvond. De Israëlische ambassade sloot de deuren, de diplomaten haastten zich naar de luchthaven en de vriendschap van de Iraanse leiders sloeg om in haat. Nadat Mahmoud Ahmadinejad in 2005 aan de macht kwam, ging het van kwaad tot erger. Hij ontkende de Holocaust en zei dat Israël van de aardbodem moest verdwijnen. Inlichtingendiensten zeggen voorts dat Iran voorbereidingen treft om een atoomwapen in elkaar te kunnen zetten. Of Iran tot de eigenlijke productie zal overgaan is onzeker. Het is wel zeker dat Iran uranium verrijkt tot iets minder dan twintig procent, zodat het nog laag verrijkt uranium is. Iran heeft de technische kennis en de faciliteiten om uranium te verrijken tot negentig procent. Als Iran daar eenmaal mee begint, heeft het nog enkele weken tot een jaar nodig om een kernbom te maken. Het is niet bekend of Iran de capaciteit heeft om deze bom op een raket te monteren die Tel Aviv kan treffen.

Het Iron Dome (IJzeren Koepel) afweersysteem. Foto: IDF.

Zorg

De combinatie van bedreigingen vanuit Iran en mogelijke pogingen nucleaire wapens te gaan produceren, baart Israël zorgen, vooral in politieke en militaire kringen. Toch is de situatie nu anders dan in de tijden van Ester of in de dertiger jaren in Europa. Iran kan op termijn weliswaar een existentieel gevaar voor Israël vormen, maar de politiek-militaire factoren zijn vandaag de dag totaal anders.

'We willen geen nucleaire bom. We willen vrede en democratie. We zijn jullie vrienden'

Ten eerste heeft de Israëlische diplomatie in de afgelopen maanden successen geboekt. De kwestie *Iran* staat hoog op de internationale agenda. De sancties die de internationale gemeenschap tegen Iran heft, zijn zwaar en hebben invloed. Israël is erin geslaagd andere landen ervan te overtuigen dat een nucleair bewapend Iran niet alleen een probleem is voor Israël, maar ook voor de Arabische landen en de landen buiten het Midden-Oosten. Ten tweede heeft Israël de mogelijkheid zich te verdedigen. Israël heeft - in vergelijking met de rest van de wereld - zeer geavanceerde systemen om binnenvliegende raketten te onderscheppen

met antiraketraketten. Het heeft de *Iron Dome* (IJzeren koepel) om korte afstands-raketten en de *Arrow* (Pijl) om langeafstands-raketten (uit bijvoorbeeld Iran) uit de lucht te schieten. Verder is Israël bezig met de ontwikkeling van de *David's Sling* (Davids Slinger, ook wel *Magic Wand*, Magische Wand, genoemd) om middellangeafstands-raketten te onderscheppen. Ook heeft het de capaciteit om zelf een offensief tegen Iran te starten, hoewel de afloop daarvan onzeker is. Ten derde heeft Israël in de VS een bondgenoot. De Amerikaanse president Barack Obama zei dat hij geen politiek voert om de gevolgen van een Iraanse kernbom te beperken, maar om te voorkomen dat Iran deze krijgt. Hij stelde ook dat 'alle opties' op tafel liggen. Met andere woorden: de VS zal eventueel militair ingrijpen om de plannen van Iran te dwarsbomen. Obama gaf ook aan het recht van Israël's zelfverdediging te respecteren.

Nog geruime tijd

Dat wil niet zeggen dat er geen verschillen van mening bestaan tussen Israël en de VS. Washington gelooft dat er nog geruime tijd bestaat om te verhinderen dat Iran de bom krijgt. Premier Netanyahu daarentegen zei dat de tijd om te beslissen 'niet dagen of weken, maar ook geen jaren' is. Israël zal dus mogelijk in de komende maanden beslissen of het zelf aanvalt of dat het op de VS zal vertrouwen om Iran te stoppen. Dat is een moeilijke beslissing.

Het mausoleum van Ester en Mordechai. Deze Joodse graven zijn vandaag nog in Iran te vinden.

Wat als de VS Iran toch niet aanvalt als het wel nodig is? Of als de Amerikaanse inlichtingendiensten zich vergissen en Iran sneller blijkt te zijn met het vervaardigen van nucleaire wapens dan ze hadden voorzien?

Aan de andere kant beschikt de VS over betere militaire middelen dan Israël. Anders dan sommigen weleens denken, is het Israëlische leger niet oppermachtig. Bovendien heeft de regering door het stellen van verkeerde prioriteiten verzuimd de burgerbevolking voldoende bescherming te bieden.

Warme relaties

In maart was het net alsof Israëliërs en Iraniërs zich opeens weer de goede relaties van weleer herinnerden. De Israëlische president Shimon Peres wenste op 19 maart de Iraniërs 'een echt fijne vakantie' toe tijdens het Perzische Nieuwjaar Noruz.

Hij maakte van de gelegenheid gebruik om het Iraanse volk op te roepen het corrupte bewind omver te werpen en terug te keren naar het glorieuze Perzische erfgoed. Hij zei zich soms af te vragen hoe een hoogbeschaafd volk met een roemrijk verleden een dergelijk bewind kan toestaan om angst te zaaien en vrijheid af te nemen. 'Iran, dat eens geliefd was in vele landen, heeft vandaag de dag de hele wereld tegen zich', aldus Peres.

Twee dagen daarvoor besloten Israëlische grafisch ontwerpers,

Ronnie Edri en Michal Tamir, de oorlogstaal van machthebbers te doorbreken. Edri vertelde de krant *HaAretz* dat hij besloot de generaals te laten zijn voor wat ze zijn, en de Iraniërs rechtstreeks te benaderen om te zien of ze hem echt haatten.

'We love you'

Hij en anderen plaatsten foto's van zichzelf op Facebook, met de woorden 'Iraniërs we houden van jullie. We zullen jullie land nooit bombarderen. *We love you.*' Iraniërs buiten Iran reageerden daarop met de boodschap: 'We willen geen nucleaire bom. We willen vrede en democratie. We zijn jullie vrienden.'

Edri echter zei ook dat hij boodschappen kreeg van Iraniërs in Iran zelf. Een van hen schreef: 'Het Iraanse volk, afgezien van het regime, heeft geen gevoelens van wrok of vijandschap tegenover anderen, zeker niet tegenover de Israëliërs (...). We zagen de Israëliërs nooit als onze vijanden. Daarom kan het regime geen publieke support krijgen voor oorlog.'

Dat het Iraanse regime niet populair is bleek al in 2009, toen na de verkiezingen een opstand uitbrak onder jongeren. Bij deze zogeheten Groene Revolutie beschuldigden demonstranten Ahmadinejad van vervalsing van de verkiezingsuitslag. Aan het bewind loyale troepen sloegen de opstand hardhandig neer. Maar dat wil niet

zeggen dat de protesten niet opnieuw kunnen opblazen.

Onder de oppervlakte

'De beweging van 2009 blijft onder de oppervlakte bestaan', zegt professor David Menashri van de Tel Aviv Universiteit en een van 's werelds belangrijke Iran-deskundigen. 'De Iraniërs zien de Arabische lente. De Groene Beweging zegt dat de Arabische lente het gevolg is van 2009. De mensen in Iran willen vrijheid en economische vooruitgang. De islamitische revolutie heeft die niet gebracht.'

Hij wijst erop dat Iran een ontwikkeld en positief land is. Na de Israëliërs hebben de Iraniërs verhoudingsgewijs de meeste internet-aansluitingen in het Midden-Oosten. Filmmakers maken er uitstekende films en er bestaat een sterk maatschappelijk middenveld. 'Er bestaat ook vrijheid van meningsuiting', zegt de professor. 'Maar er bestaat geen vrijheid na meningsuiting. Een boek met kritiek op het regime kreeg tien drukken, maar de auteur zelf belandde in de gevangenis.' Menashri zegt dat sommige Iraniërs ervoor pleiten dat het nucleaire programma wordt uitgesteld. Ze vinden het niet de moeite waard een economische prijs te betalen. Ze zijn bezorgd over het dagelijks leven. In Iran heerst diepe onvrede. 'De mensen in Iran lachen niet meer.'

Kom ik om, dan kom ik om

Ester 4:16

Een Nederlandse christen kan in eigen land van alles leren. Maar uit ervaring leren dat het volgen van Jezus ons het eigen leven kan kosten, dat is voor de meesten hier nog niet weggelegd.

Toch spreekt de Bijbel er wel duidelijk over. Er worden verschillende mensen genoemd die met gevaar voor eigen leven trouw zijn aan wat de Heer van hen vraagt. Sommigen sterven omdat ze hierin volharden. Anderen worden op het laatste moment uitgered. Een paar voorbeelden hiervan zijn Daniël in de leeuwenkuil, Daniel's vrienden in de oven, Johannes de Doper die onthoofd werd en de geloofsvoorbeelden in Hebreëën 11:35: 'Ze werden gemarteld tot de dood erop volgde en wilden van geen vrijlating weten, omdat ze uitkeken naar een betere opstanding.'

En dan koningin Ester. Die mooie Joodse vrouw die uit vele vrouwen was gekozen om koningin te worden. Van een burgermeisje naar een leven met pracht en praal in het koninklijk paleis. Haar leven neemt een immense wending als ze van haar neef Mordechai te horen krijgt dat hun volk groot gevaar loopt. Er is een bevel uitgegaan dat het Joodse volk moet worden uitgeroeid. Zij is de enige die de mogelijkheid heeft om voor haar volk te pleiten bij de koning. Tot dan toe loopt ze geen enkel gevaar. Maar als ze inziet dat ze inderdaad de enige is die wat kan doen, dan durft ze na drie dagen vasten de levensgevaarlijke opdracht toch aan te gaan. Zonder uitnodiging naar de koning gaan, daar stond de doodstraf op. Ester was bereid haar veilige comfortabele positie als koningin op te geven om op te komen voor haar volk. Het wonder gebeurde: de koning doodde haar niet en het Joodse volk werd gered.

Ester is beroemd geworden om haar woorden: 'Kom ik om, dan kom ik om' (Ester 4:16). Je zou bijna vergeten dat hier wel iets aan vooraf is gegaan. Haar eerste reactie op de oproep van Mordechai was: 'Ik kan niets doen.' Alleen als de koning haar roept kan ze naar hem toe en dat had hij al een maand niet gedaan (4:11). Pas later groeit het besef dat ze alleen wat kan doen als ze bereid is haar eigen leven in de waagschaal te stellen.

Dit is een heel krachtige les, die in de Bijbel herhaaldelijk terugkomt. Wanneer we ons leven durven te verliezen zullen we zien dat de Heer hier doorheen kan en wil gaan werken. Dat kan betekenen dat we werkelijk fysiek het gevaar lopen om te sterven. Maar het betekent meer. In Filippenzen 2 wordt Jezus ons tot voorbeeld gesteld. Hij gaf zijn positie als Zoon van God op om voor ons te sterven hier op aarde. Wij zijn geroepen om diezelfde 'gezindheid van Christus' (Fill. 2:5) te hebben. In ditzelfde hoofdstuk wordt concreet gemaakt hoe wij kunnen lijken op Jezus die zijn leven gaf. Praktische opdrachten als 'acht de ander belangrijker dan uzelf' (2:3) en 'doe alles zonder morren en tegenspreken' (2:4). Er wordt hier iets anders gevraagd dan puur het opgeven van ons fysieke leven. We worden gevraagd onszelf te verloochenen. Te sterven aan ons ik-gerichte leven te midden van de mensen onder wie wij leven. Daar is lef voor nodig, ook in een land waar we (nog) niet fysiek met de dood worden bedreigd.

In Vredesnaam in Israël!

Verslag van een BaanBreker

‘Vrijwilligerswerk, okay... Maar waarom in Vredesnaam in Israël, met al die aanslagen daar!’ Dat was de eerste reactie van een cliënt toen ik vertelde dat ik voor drie maanden naar Jeruzalem zou gaan. Zeker in de maand voordat ik wegging waren de dreigende nieuwsberichten over kernwapens in Iran bestemd voor Israël niet van de lucht. Maar je kunt toch moeilijk wachten totdat er echt vrede is. En aangezien ik net een jaar Hebreeuws had gestudeerd en me aan het oriënteren was op hoe nu verder, was dit een uitgelezen moment voor mij om op te trekken naar Jeruzalem.

Dat het hier in Jeruzalem niet een en al sjalom is, wordt je al snel duidelijk als je met mensen in gesprek gaat. Een van de eerste dagen kregen we de opdracht om aan verschillende mensen te vragen wat hen bewoog om in Jeruzalem te zijn of te wonen. Zowel Jood als Arabier reageerden alsof dat natuurlijk vanzelf spreekt. Maar aangezien ze beiden stelden dat het hún gebied is en dat het hún hei-

Naar Israël als BaanBreker!

Wil jij er voor drie maanden tussen-uit? Om God en mensen te dienen? Meer te leren over de cultuur en het land van de Bijbel? Geef je dan op als BaanBreker! Samen met nog een aantal jongeren van 18 - 30 jaar trek je drie maanden op: je woont samen in een huis en er is iedere week een excursie. Vijf dagen in de week ga je naar je werkplek, bijvoorbeeld in de ge-

handicaptenzorg, de gaarkeuken of een kinderdagverblijf.

Volg onze huidige BaanBrekers op <http://baanbrekersjeruzalem.blogspot.com/> en kijk op onze site voor meer informatie!

NB: Voor ‘oudere jongeren’ vanaf 30 jaar komt er in de zomer van 2013 de mogelijkheid enkele maanden BaanBreker te worden!

lige plaatsen zijn, staan ze in feite lijnrecht tegenover elkaar. Aan de andere kant is het bijzonder dat je

en armen of zelfs een heel misvormd lichaam. Een van mijn taken is om te helpen met borduren. In feite komt het hele borduren op mij neer en steek ik slechts voor de vorm de naald in een kurk in de hand van de cliënt, waarna ik zelf aan het borduursel de draad er doorheen trek. En zo gaat het steek na steek na steek... Toen ik het voor het eerst zag vond ik het zo bizar! Maar als je eenmaal bezig

in de Oude Stad gewoon alle stromingen door elkaar ziet lopen, terwijl er in het nieuws vooral beelden van de onleefbare situaties of botsingen op je af komen. Om nog maar te zwijgen over de dreigingen van buiten Israël.

Wat is het dan geweldig om binnen de veilige kaders van een gezellig BaanBrekershuis en een betrokken groep NEM-werkers het leven hier te ontdekken. Naast onze gezamenlijke missie en interesse die ons als groep samenbinden, delen we een erg goed gevoel voor humor en lekker eten. Als dat geen goede basis is voor een geslaagde BaanBrekerstijd...

Het belangrijkste deel van onze missie is natuurlijk het vrijwilligerswerk waarmee we blijf geven van onze liefde voor Israël. Ik werk in de verzorging en dagbesteding van zwaar gehandicapte mensen. Praktisch elke bewoner zit in een rolstoel, heeft verwrongen handen

bent en de cliënt om de zoveel steken zegt: 'Jessica, I love this work', weet je echt wel waarvoor je het doet.

Naast het werk in de instelling, de gaarkeuken, de wekelijkse sabbatviering en excursies, is er genoeg tijd voor feesten. Neem het Poerimfeest wat we een paar weken geleden vrolijk met de Joden hebben meegevierd. Alle bakkers van hamansoren, feestartikelenshops en ratels draaiden op volle toeren en het was twee dagen één groot soort carnavalsfeest in Jeruzalem. We zijn nog maar amper uitgefeest of Pesach staat alweer voor de deur. Het is geweldig hoe het vieren van de Joodse feesten hele stukken Oud Testament tot leven laten komen. Evenzo het leren kennen van plaatsen waar de welbekende verhalen zich hebben afgespeeld of waarover nog onvervulde profetieën spreken. Daarom en in Vredesnaam in Israël!

Zussen

Onlangs had ik het voorrecht om een vrouwenconferentie van Musalaha bij te wonen. De conferentie wordt gehouden in 'niet-landsland', ergens tussen Jeruzalem en Bethlehem. De enige plek waar de vrouwen elkaar zonder al te veel problemen kunnen ontmoeten. Er zijn vrouwen 'van beide kanten': zowel uit de Arabisch-christelijke als de Messiasbelijdende gemeenschap.

Bij binnenkomst valt me op hoe warm deze vrouwen elkaar begroeten: een omhelzing, intensief oogcontact, enthousiaste uitroepen. Ze doen allemaal mee in een ontmoetingsgroep, sommigen al meer dan vijf jaar. In de groepen is het half om half, Joods en Arabisch. Ik ben bij een workshop *Actief luisteren*. Want begrip gaan opbrengen voor de ander begint bij luisteren. We doen er een oefening mee, hebben veel plezier, vragen ons af hoe je in de vertelcultuur van het Midden-Oosten goed kunt luisteren en of het ook werkt bij je man!

In gesprekken tussendoor krijg ik meer zicht op de ingewikkeldheid van het conflict en ook de consequenties daarvan in deze gespreks groepen. Het is echt een soms lastig en pijnlijk proces van elkaar stapje voor stapje leren kennen en aanvaarden in Christus. De vrouwen laten hun 'vijanddenken' los. Ik zie hier vrouwen met power, vrouwen die moed hebben om naar elkaar toe een stap te zetten. Ze luisteren naar elkaar en leren kijken naar het perspectief van de andere kant. Sommigen haken af: het vergt veel. Maar de vrouwen die al langer bezig zijn hebben wat met elkaar. Ze zijn elkaars zussen geworden, elkaars familie. Dat is wat mij vooral bijblijft van deze dagen: de verbinding die in de lucht zindert: deze vrouwen raken elkaar! Dat raakt mij ook.

Onrust en hoop

■ BISSCHOP THOMAS UIT EGYPTE

Welke invloed heeft de onrust in de regio op u en uw gemeenschap?

Christenen in Egypte hebben vooral stabiliteit en veiligheid nodig. We willen in vrede leven. De strijd waarmee we te maken hebben gaat voornamelijk over gelijkheid. Aanvankelijk leken de ontwikkelingen in Egypte democratie, gelijkheid en vrijheid te brengen. Na de verkiezingsuitslag is dat minder zeker geworden. We hopen nog steeds dat er toch meer democratie zal aanbreken en dat er ruimte komt voor een meer liberaal geluid. In een seculiere staat wordt het makkelijker hier te leven, zeker voor de christenen die een minderheid vormen.

Waarover bent u bezorgd?

Er zijn grote verschillen tussen de

mensen. Sommigen zijn erg bezorgd en zelfs bang. De rijken en hoogopgeleiden vertrekken. Anderen zeggen 'dit is mijn land' en willen juist blijven om zich in te zetten voor democratie en gelijkheid. Zij proberen de boodschap van vrede uit te dragen en willen samenwerken met liberale krachten en gematigde moslims. Weer anderen wachten af hoe de situatie zich zal ontwikkelen.

Wat is uw boodschap voor de mensen waaraan u leiding geeft?

Mijn boodschap is dat we ons moeten inzetten voor vrede. Jezus was een vredestichter. Ik wil mensen onderwijzen over deze opdracht en hen trainen om elkaar te helpen vredestichters te zijn. Dat is de goede boodschap die we aan

mensen en de samenleving kunnen doorgeven. Conflicten ontstaan uit gebrek aan communicatie of gebrek aan goede informatie over de ander. Daarom is het belangrijk dat we leren onze boodschap over te brengen en om te werken aan goede relaties. De hoofdzaak voor mij is hoe ik de ander kan zien als mens en hem waardigheid en liefde kan geven. Daar zet ik me voor in.

Wat hoopt u dat er zal gebeuren?

Ondanks de grote uitdagingen waar we voor staan, heb ik hoop. Hoop is nodig om verandering mogelijk te maken. Ik zie uit naar de dag dat Egypte verandert van een hiërarchie naar een democratie, van dominantie door religieuze partijen naar gelijkheid. In

Foto: Musalaha

■ VOORGANGER EVAN UIT ISRAËL

Welke invloed heeft de onrust in de regio op u en uw gemeenschap?

Veel mensen hebben een gevoel van onzekerheid over de toekomst. Er bestaat angst dat de leider van een naburig land de aandacht van zijn interne problemen zal proberen af te leiden door zich te richten op Israël. Het probleem is niet alleen de dreiging vanuit Iran, maar ook de onzekerheid over Syrië en de voortzetting van de vredesovereenkomst met Egypte. Gemeenteleden met kinderen in het leger zijn uiteraard heel bezorgd. Overigens zijn net als in andere landen ook veel Israëliëse jongeren uit de middenklasse ontevreden over de manier waarop het land wordt bestuurd.

Waarover bent u bezorgd?

Ik ben vooral bezorgd over het risico dat gemeenteleden zich, net

In ieder NEMagazine plaatsen we rond het thema van het blad een spiegelverhaal vanuit de Joodse en de Arabische wereld. Deze keer interviews met geestelijk leiders over veranderingen in het Midden-Oosten.

geestelijke zin moeten we elkaar leren aanvaarden. De bron van mijn hoop is mijn geloof, maar ook het vuur in de harten van de Egyptenaren die streven naar gelijkheid.

Wat kunnen christenen uit het westen voor u betekenen?

Mensen helpen trainen om vreedstichters te zijn. En bidden. Bidden voor vrede en voor goede relaties. Dat het land zich in de goede richting zal ontwikkelen. Maar ook dat we mensen zullen verheffen en hen allereerst zullen zien als medemens. Dat is belangrijker dan wat dan ook.

SPIEGEL VERHAAL XEBHAT 2BIECET

als de rest van de samenleving, direct het slachtoffer gaan voelen. Soms is er te weinig mededogen met mensen in andere landen als Syrië, die ook door God geliefd zijn. We hebben de neiging onszelf te verschuilen in onze vesting. Een ander gevaar is dat we voor ons welzijn niet allereerst op God vertrouwen, maar vooral bezig zijn met praktische voorbereidingen voor het geval er een oorlog uitbreekt.

Wat is uw boodschap voor de mensen waaraan u leiding geeft?

Ik wijs hen erop dat onze kracht niet ligt in onze wapens of in onze politiek leiders, maar in Hem. We staan voor de uitdaging de juiste houding te vinden om te getuigen van het Koninkrijk van God. Onlangs preekte ik over Jezus' bezoeken aan de Dekapolis, het gebied

van de niet-Joden. Zijn hart ging uit naar deze mensen, ook naar de man die bezeten was. Hij vreesde deze mensen niet. Later in het evangelie komen ze tot Jezus met hun zieken en smeken Hem om genezing. Zo zien we dat Jezus Heer is over Israël en over de volken.

Wat hoopt u dat er zal gebeuren?

Mijn hoop is dat de situatie het volk Israël wanhopiger zal maken, waardoor er meer openheid voor het Koninkrijk van God zal ontstaan. Daarnaast is het mijn verlangen dat de samenleving kan zien dat in de gemeente de natuurlijke vijanden, Arabieren en Joden, bijeenkomen en zo Gods Koninkrijk weerspiegelen. Het is belangrijk dat we ons volledig richten op de Heer.

Wat kunnen christenen uit het Westen voor u betekenen?

Westerse christenen moeten hun eigen gebeden eens onder loep nemen. De situatie in het land is complex. Dragen deze christenen bij aan het probleem, of aan een oplossing? Dat is mijn vraag aan hen. Staan ze open voor de nood van mensen aan beide zijden? Steunen ze het lichaam van Christus, of laten ze zich leiden door hun persoonlijke voorkeur? We hebben de opdracht om van Gods liefde te getuigen aan beide zijden van het checkpoint. Daar hebben we moed en gehoorzaamheid voor nodig.

De plek aan de grens met Libanon waar in juli 2006 een Israëlische grenspatrouille werd aangevallen. Foto: Alfred Muller.

■ STUDIESERIE ONTKNOPING DOOR WIM HOOGENDIJK

Ehud Olmert

Nieuwe leider van Israël (2006-2008)

De vorige keer lasen we dat Israël's premier Ariël Sharon in coma terecht kwam. Officieel was hij nog steeds premier, maar iemand moest tijdelijk zijn functie waarnemen. De stand-in werd Ehud Olmert.

Olmert was geen onbekende in de Israëlische politiek. Voordat hij burgemeester van Jeruzalem werd (van 1993 t/m 2003) was hij al verschillende keren minister geweest. Sinds augustus 2005 was hij minister van Financiën in de regering van Sharon.

Hoe nu verder?

Als een sterke man plotseling wegvalt, ontstaat er een machtsvacuüm. Al enkele dagen na zijn aantreden als *stand-in* zet Olmert zich in om de partij bij elkaar te houden. Hij weet het voor elkaar te krijgen dat belangrijke Kadima-leden, zoals Shimon Peres, de kant kiezen van de inmiddels nieuwe lijsttrekker. Tijdens de verkiezing van 28 maart 2006 wordt zijn partij Kadima de grootste partij van Israël, met 29 zetels. Er komt een nieuwe regering, samen met de Arbeiderspartij en de partij van Gepensioneerden van Israël. Ehud Olmert wordt de twaalfde premier van Israël.

Het vredesproces

Op het moment dat hij burgemeester van Jeruzalem werd, in 1993, was de toen 48-jarige Olmert overtuigd lid van de rechtste Likoeid. Hij stond bekend om zijn harde houding tegenover Palestijnen. Zo was hij tegen elke vorm van terugtrekking uit het gebied dat Israël in de oorlog van 1967 had veroverd. Hij

Tijdens de oorlog met Hezbollah in 2006 vond een raketinslag plaats bij een werkplaats van de spoorwegen. Daarbij vonden acht werknemers de dood. Foto: Alfred Muller.

Onbevangen op weg

Wij zijn Ineke en Dirk Tack, wonend in Alphen aan den Rijn, met twee kinderen, Hester en Pieter. We zijn lid van en actief binnen de PKN. Het geloof wat we hebben meegekregen is persoonlijker geworden binnen Youth for Christ en later binnen de studentenvereniging van de Navigators (Dirk) en Ichthus (Ineke).

Wat was jullie eerste aanraking met de NEM?

Wij zijn op uitnodiging van vrienden in 1988 meegegaan naar de Reveilweek. Het was voor ons een bijzondere ervaring. Allereerst omdat er de eerste de beste nacht een geweldig noodweer was. Ons tentdak hield ons droog, maar vervolgens kwam het water van de boshelling af onder ons tentje door. Gelukkig scheen de volgende dag de zon.

Geestelijk gezien was het ook een bijzondere ervaring. Een week lang zo intensief met het geloof bezig zijn, andere liederen zingen dan we gewend waren, opgebouwd worden door toespraken en de verwerking in de kleine groep. 'Waar de Geest is, is vrijheid' werd er gezegd en dat gaf ruimte om te wennen.

Waar zijn jullie te vinden van 4 t/m 10 augustus dit jaar?

Op het NEM-terrein in Voorthuizen. Daar komen we de laatste jaren steeds op de derde Reveilweek. We hebben de afgelopen jaren het volwassenenwerk gecoördineerd en zijn gevraagd om dit jaar leiding te geven aan de derde week. Ps. 84:12 zegt: 'zijn weldaden onthoudt Hij niet aan wie onbevangen op weg gaan'. In dat vertrouwen willen we gaan en zijn we benieuwd wat de komende Reveilweek gaat brengen.

Deelnemen aan de Reveilweek is een goede zaak. Het heeft ons geloof en zeker ook dat van onze kinderen gesterkt. Meewerken als vrijwilliger voegt daar wat extra's aan toe. Als je jezelf geeft, word je extra gezegend. God is een beloner voor wie voor Hem beschikbaar wil zijn.

stemde in 1979 ook tegen het *Camp David* Akkoord, waarmee er vrede kwam tussen Israël en Egypte. In 2006 was Ehud Olmert van opvatting veranderd. Hij gaf openlijk toe dat hij fout zat. Inmiddels is hij ervan overtuigd dat Begin het met de *Camp David* Akkoorden bij het juiste eind had. Ook is hij voorstander van een Palestijnse Staat.

Problemen in Libanon, problemen met Hamas

In de zomer van 2006 loopt het op twee fronten uit de hand. Het begint in de Gaza-strook. Hier is een Palestijnse regering onder leiding van Hamas aan de macht. Hamas is een fundamentalistische moslimgroepering die principieel tegen het bestaansrecht van Israël is. Olmert geeft aan met Hamas over vrede te willen onderhandelen, maar dan moet Hamas wel eerst de staat Israël erkennen.

Op 25 juni 2006 wordt door militieleden van Hamas een tunnel vanuit Gaza gegraven om in Israël een aanslag te plegen. Bij deze actie ontvoert Hamas de Israëlische militair Gilad Shalit. De ontvoerders eisen de vrijlating van duizend Palestijnse gevangenen. Ehud Olmert weigert te onderhandelen. Het Israëlische leger valt op 28 juni de Gazastrook binnen. Het kantoor van de premier van de Hamas-regering Haniya wordt in puin geschoten. Het doel van de actie, de bevrijding van Shalit, wordt niet bereikt.

Op 12 juli 2006 dringen leden van de fundamentalistische moslimgroepering Hezbollah vanuit Libanon Israël binnen. Naar eigen zeggen als reactie op het Israëlische binnenvallen in de Gazastrook. Een Israëlische grenspatrouille wordt aangevallen. Hierbij komen drie Israëlische militairen om het leven en worden twee militairen gevangen genomen. In een poging de militairen te bevrijden komen nog eens vijf Israëlische militairen om het leven. De weken hierna loopt het conflict volledig uit de hand. Pas in augustus wordt er onder grote internationale druk een bestand afgekondigd waar beide partijen zich aan moeten houden. De twee ontvoerde Israëlische militairen zijn vermoord.

Toch nog onderhandelingen

Op 24 september 2006 hebben Ehud Olmert en de gematigde Palestijnse president Mahmoud Abbas een ontmoeting. Het is hun eerste persoonlijke treffen. Abbas komt op bezoek in Jeruzalem. Er wordt besloten het *staakt-het-vuren* uit te breiden en meer gemeentes aan het Palestijnse gezag over te dragen. Daarnaast gaat Israël zo'n 100 miljoen dollar uitbetalen aan de Palestijnen. Er lijkt weer wat meer toenadering te komen tussen Israëliërs en gematigde Palestijnen. Alhoewel: Hamas laat weten deze gebaren van Israël te zien als 'politieke chantage door de Zionistische vijand'. Wordt vervolgd.

Meer lezen?

Op onze website kunt u nog 23 andere studies uit deze serie 'Ontknoping' downloaden. Kijk in het menu onder Onderwijs => (Bijbel)studies.

Waar ligt mijn hart?

Johan en Sofie doen hun verhaal

Collega's bij Bridges for Peace.

Johan en Sofie werken bij Bridges for Peace in Jeruzalem. Deze organisatie steunt Israël en bouwt aan relaties tussen christenen en joden wereldwijd. Dit doen ze door middel van onderwijs aan de kerk en praktische hulpverlening aan Israël. Hiermee willen ze Gods liefde aan de mensen laten zien.

Johan, kan je me iets meer vertellen over Bridges for Peace in Jeruzalem?

Er werken bij Bridges for Peace in Jeruzalem zo'n 60 – 70 christenen uit ongeveer vijftien verschillende landen. Een deel daarvan werkt op het hoofdkantoor, een ander deel op de voedselbank. Iedere maand gaat er zo'n 60.000 kilo aan voedsel naar 78 verschillende organisaties en naar mensen in het adoptieprogramma.

Wat houdt dat adoptieprogramma in?

Het adoptieprogramma is voor Joden die *aliyah* (immigratie naar Israël) gemaakt hebben en voor een langere periode hulp nodig hebben. Deze mensen krijgen o.a. een pannenset, dekens, een buspas, verzorgingsproducten en voedsel. Kinderen krijgen een rugzak met schoolspullen. Iemand die jarig is of eindexamen heeft gedaan krijgt een verrassingspakketje. De praktische hulp krijgen ze gedurende één tot twee jaar.

Wat is jouw taak binnen de organisatie?

Samen met een aantal anderen werk ik in het *Home Repair team*. Dit is de onderhoudsploeg. We doen het onderhoud hier, op de voedselbank, op het hoofdkantoor, in de huizen waarin de vrijwilligers wonen en in Karmiël, waar een grote opslagplaats is voor voedsel.

Daarnaast helpen we ouderen en zieke mensen, Ethiopische gezinnen en mensen die grote problemen hebben om zich aan te passen in dit land. We verhelpen lekkages in de badkamer, keuken en op het dak. We doen ook andere reparaties en we plamuren en witten. Ongeveer de helft van de tijd doen we ons werk in samenwerking met de sociale dienst in Jeruzalem.

Sofie, wat is jouw taak binnen de organisatie?

Ik werk drie dagen in de week in de voedselbank. Daar help ik mee met het opbouwen van pallets met voedsel. Binnenkort hoop ik mijn rijbewijs te halen voor de heftruck. Daarnaast ben ik verantwoordelijk voor de verjaardagslunch voor de vrijwilligers. Één keer per maand worden de verjaardagen gevierd van de mensen die in die maand jarig zijn. Na de gezamenlijke lunch krijgen de vrijwilligers een Bijbelstudie, die wordt gegeven door iemand van het hoofdkantoor.

Heb je een keer iets bijzonders meegemaakt waarbij je God hebt ervaren?

Op een dag kwam ik met de bus terug van Hebreuwse les. Toen ik de bus uitstapte ontmoette ik mensen met een Russische achtergrond, die ik twee jaar geleden in de gaarkeuken ontmoet had. Deze mensen vroegen mij waar ik nu werk. Ik vertelde hun van Bridges for Peace. Deze mensen hadden kennissen die net *aliyah* gemaakt hadden. Deze kennissen hebben door dit contact hulp gekregen via het adoptieprogramma. Hierin heb ik de hand van God ervaren.

Wat zou je willen doorgeven aan de NEM-achterban?

Bidt voor Israël en voor de vrede van Jeruzalem. Daarnaast is het belangrijk voor ons om een reactie te krijgen van de mensen uit de achterban, naar aanleiding van wat ze lezen in het NEMMagazine.

Agenda zomer 2012

MEI

- 16–20 MiniReveilweek, NEM-centrum
Daggasten welkom!
- 25–28 NEM-stand Opwekkingsbeurs Pinksterconferentie
- 31 NEM-leesgroep

JUNI

- 1 Sjabbat Israël Gebed
- 8 Informatieavond Uitzending
Opgave noodzakelijk
- 16 Voorbereidingsdag Reveilweken
Kinder- en tienerwerkers
- 18–22 Zomerschool Evangelie&Moslims, zie www.evangelie-moslims.nl/
- 23 Voorbereidingsdag Reveilweken
Overige vrijwilligers
- 28 NEM-leesgroep

JULI

- 6 Sjabbat Israël Gebed
- 21–27 Reveilweek 1, De Kroeze Danne te Delden
- 28–3 aug. Reveilweek 2, NEM-centrum

AUGUSTUS

- 4 – 10 Reveilweek 3, NEM-centrum
- 30 NEM-leesgroep

Alle activiteiten vinden plaats op ons NEM-centrum bij Voorthuizen, tenzij anders is aangegeven.

Voor meer informatie over onze activiteiten zie: www.nemnieuws.nl, onder activiteiten.

Informatieavond Uitzending 8 juni

Wil je meer weten over het werk van de NEM? Heb je interesse om voor korte of lange termijn uitgezonden te worden naar het Midden-Oosten? Kom dan naar onze informatieavond over uitzending op 8 juni! Tijdens deze avond zullen o.a. mensen die door de NEM uitgezonden zijn geweest hun ervaringen delen. Stafleden zijn aanwezig om je vragen over ons werk te beantwoorden. Aanmelden is noodzakelijk en kan tot en met 3 juni door een e-mail te sturen naar info@nemnieuws.nl. Van harte welkom!

Zo kunt ook u het werk van stichting Near East Ministry steunen en meewerken aan verzoening:

Bid mee

Bid voor het werk van de NEM in Nederland en het Midden-Oosten en voor de Vrede van Jeruzalem. Vraag de maandelijkse NEM gebedsbrief aan.

Geef een gift

Met algemene giften sponsoren wij onderwijs- en voorlichtingsactiviteiten over Israël en het Midden-Oosten in Nederland, België en Groot Brittannië. Giften bestemd voor ons J19-Fonds (komt van Jesaja 19) gebruiken wij voor de financiering van ons werk in het Midden-Oosten. Ook is het mogelijk een legaat na te laten.

Nodig ons uit

Stafleden van de NEM komen graag in een jongerengroep of op een studieavond een lezing of presentatie geven. Of nodig ons uit voor een spreekbeurt op zondag voor een preek over kerk en Israël of over zending.

Laat je uitzenden

Voor drie maanden als BaanBreker, of langverband: minimaal twee jaar naar Israël of een omliggend Arabisch land. Bijvoorbeeld als vrijwilliger in de zorg, praktisch werk of onderwijs.

Word lid van een NEM - Regiogroep

Op meer dan twintig plaatsen in Nederland zijn NEM-regiogroepen die maandelijks bij elkaar komen voor zang, Bijbelstudie en gebed voor het Midden-Oosten en voor werkers die zijn uitgezonden.

Meer weten? Kijk op onze website www.nemnieuws.nl of bel naar kantoor.
Wij staan u graag te woord!

COLOFON NEMMAGAZINE

| NR. 10 | MEI 2012

NEMmagazine is een uitgave van stichting Near East Ministry en verschijnt 4x per jaar.

Medewerkers: Ruth Penning-Wolswinkel, Alfred Muller, Kees Jan Rodenburg.
Eindredactie: Jedidja Fijnenberg. Stuur uw reactie naar: jedidja.fijnenberg@nemnieuws.nl
Vormgeving: Anton Sinke
Drukwerk: De Hoop Grafisch Centrum, Dordrecht

De NEM is een interkerkelijke stichting opgericht in 1963 met als doel dienstbaar te zijn aan Jood en Arabier door de verzoening in Jezus Messias en onderwijs te geven over de unieke positie van Israël onder de volken.

De NEM is lid van de Evangelische Alliantie en de Evangelische Zendingen Alliantie. De NEM is volledig afhankelijk van giften en onkostenvergoedingen en heeft de ANBI-status.

NEM Nederland

Bezoekadres: Voorthuizerweg 5, 3862 PZ Nijkerk (weg Voorthuizen-Putten, N303)
Postadres: Postbus 30, 3780 BA Voorthuizen
T: 0342 - 47 13 18
F: 0342 - 47 48 96
E: info@nemnieuws.nl
W: www.nemnieuws.nl

Facebook groepen: Reveilweken, Near East Ministry
Bank ABN-AMRO: 46.24. 53.855

NEM België, contactadres
Fam. M. Wittocx, Koning Albertstraat 158, B-2800 Mechelen
T/F: 015-209422, E: michael.wittocx@telenet.be
KBC bank Mechelen, rekeningnr. 733-0101327-89

NEM UK, contact address
Ruth Youngman, 3 Stonegate Green, Leeds LS7 2TQ
T: 0113-2306491, E: ruth4nem@talktalk.net

Foto voorzijde: Joke Baars. *Foto pag. 7:* www.8x.com
Foto achterzijde: Keren Malka. ISSN: 2210-7266

KIDS!

■ WIST JE DAT...

...het Joodse volk elk jaar het Poerimfeest viert? Met dit feest denken ze aan het verhaal van Ester en Haman, aan de redding van het Joodse volk.

Lef hebben!

Als je goed om je heen kijkt, op het schoolplein of bij je in de buurt, zie je vast wel eens iets gebeuren wat niet fijn is. Iemand wordt gepest of er is ergens ruzie. Wat doe je dan? Of als jezelf oneerlijk bent geweest, heb je dan het lef om de waarheid te vertellen? Koningin Ester zat in zo'n situatie. Zij woonde in Perzië en was getrouwd met koning Ahasveros. De machtigste man na de koning heette Haman. Haman had een hekel aan Joden en wilde door een bepaalde wet de Joden laten vermoorden. Ester kreeg dit te horen.

■ WIST JE DAT...

...ze dan ook heerlijke koekjes eten? Deze koekjes heten: Hamansoren. Het recept vindt je op: www.smulweb.nl/recepten/449502/Hamansoren. Erg lekker!!

Zij was zelf een Jodin en wilde dit plan verhinderen. Zij verzong een slim plan en uiteindelijk lukte het haar om het doden van het Joodse volk te voorkomen. Zij had 't lef om voor haar volk op te komen. Durf jij iets te zeggen tegen iemand die pest of niet eerlijk is? Heb jij het lef om iemand te helpen? Moeilijk hè? Misschien helpt het om dan elke keer weer te kijken naar Jezus. Wat zou Jezus in zo'n situatie doen? Jezus had 't lef om mensen te helpen. Jezus wil ook jou helpen om niet laf te zijn maar juist lef te hebben. Ook als je zelf dingen verkeerd hebt gedaan, wilt Hij je vergeven en je helpen om de volgende keer het lef te hebben om het wel goed te doen. Dus, wat ga je doen...?

Kijk voor een powerpointverhaal van het boek Ester: www.bibleforchildren.org/PDFs/dutch/Beautiful Queen Ester Dutch.pdf

Kijk eens op het YouTube kanaal van de NEM voor een liedje over lef hebben: www.youtube.com/NearEastMinistry

■ PRIJSVRAAG

De oplossing van de vorige puzzel was: *Vraag God erom en Hij zal u wijsheid geven.* Jacobus 1:5. De prijs ging naar Muriel Wolting. Van harte gefeliciteerd!

Het bijbelboek Ester

Dit keer mag je de woorden die onderaan staan wegstrepen in de puzzel. De letters die overblijven vormen een zin. Deze zin mag je met je naam, leeftijd en adres opsturen naar kids@nemnieuws.nl. Wie weet win jij deze keer wel een mooie prijs!

B	V	S	D	F	L	R	W	U	T	R	I	F
F	E	J	O	E	A	A	O	I	A	H	E	
H	R	V	F	R	S	E	L	D	H	A	R	E
A	N	P	E	T	E	P	S	C	A	E	N	S
M	I	O	I	L	M	V	E	T	D	A	N	T
A	E	E	W	O	S	D	S	D	M	A	J	D
N	T	R	C	U	R	C	I	A	S	A	T	A
S	I	I	L	O	O	N	H	U	H	O	A	G
O	G	M	M	E	G	R	S	R	L	A	F	L
R	I	P	A	H	C	S	G	N	I	N	O	K
E	N	R	E	H	T	S	E	T	E	F	H	E
N	G	N	E	I	E	O	R	T	I	U	T	B
P	E	R	Z	I	Ë	I	D	E	M	B	E	N

Adar	Haman	Perzië
Ahasveros	Hamansoren	Poerim
Bevelschrift	Koning-	Redding
Complot	schap	Rouw
Ester	Lef	Susan
Feestdag	Lot	Uitroepen
Feestmaal	Medië	Vernietiging
Haat	Mordechai	Wasti

Oplossing:.....